

Аналітичні дані процесуальної діяльності суду за 2009 рік

Підставою для проведення даного аналітичного дослідження є лист Державної судової адміністрації України щодо подання річного звіту за 2009 рік.

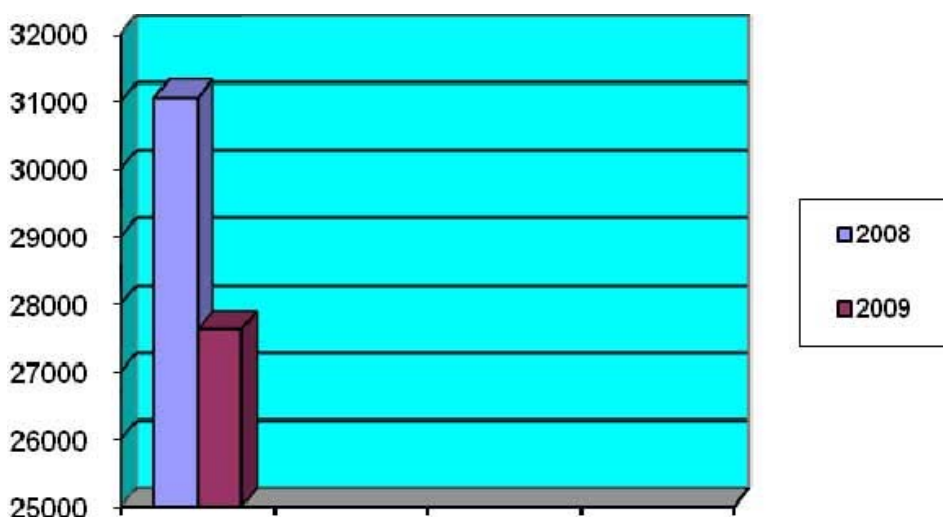
Метою зазначеного дослідження є: встановлення, отримання, вимірювання, дослідження та узагальнення закономірностей і тенденцій зміни динаміки розгляду справ, виявлення недоліків у роботі Вінницького окружного адміністративного суду з питань первинного обліку справ і матеріалів, які негативно впливають на ведення діловодства в суді та судову статистику взагалі, а також вжиття необхідних заходів, спрямованих на покращення роботи та вирішення проблем, виявлених у процесі аналітичного дослідження.

Об'єктом дослідження є інформація стосовно розгляду адміністративних справ та позовних заяв протягом 2009 року, причини та строки відкладення розгляду зазначених справ, результати розгляду заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, розгляд клопотань, подань, заяв у порядку виконання судових рішень та відомостей про судовий збір.

При проведенні аналітичного дослідження основними джерелами інформації, яка використовувалась при здійсненні аналітичної роботи Вінницьким окружним адміністративним судом, були:

- звітність про стан здійснення правосуддя Вінницьким окружним адміністративним судом за 2008 рік;
- звітність про стан здійснення правосуддя Вінницьким окружним адміністративним судом у 2009 році;
- реєстраційні журнали Вінницького окружного адміністративного суду;
- комп'ютерна інформаційна система «Діловодство суду» та ін.

Зокрема, за період з 01.01.2009 року по 31.12.2009 року до Вінницького окружного адміністративного суду надійшло 27623 позовні заяви, матеріали, клопотання тощо, що на 3423 одиниці менше від кількості позовних заяв, клопотань та матеріалів, що надійшли впродовж 2008 року (31046).

Середньомісячне надходження справ та матеріалів на одного суддю у 2009 році становить 29 одиниць (вказаний підрахунок проводився з розрахунку на 22 судді, при цьому слід зазначити, що в період з 01.01.09р. по 15.05.09 року у Вінницькому окружному адміністративному суді фактично працювало - 14 суддів, з 15.05.09р. по 05.06.09 року – 20 суддів, а лише з 01.07.2009 року - 22 судді).

У 2008 році середньомісячне надходження справ та матеріалів становило 104 одиниці на одного суддю.

Аналіз середньомісячного навантаження суддів Вінницького окружного адміністративного суду протягом 2009 року, у порівнянні з минулим аналогічним періодом, дає можливість зробити висновок, що з кожним роком кількість розподілених позовних матеріалів між судьями зменшується та стабілізується.

Загалом, упродовж 2009 року до Вінницького окружного адміністративного суду надійшло 5503 позовні заяви (слід відмітити, що на початок звітної періоду залишок нерозглянутих справ з минулого року складав 598 одиниць та 47 позовних заяв, щодо яких не вирішено питання про їх прийняття до провадження). У порівнянні з минулим періодом кількість позовних заяв, отриманих Вінницьким окружним адміністративним судом протягом 2009 року, на 7150 одиниць менша, ніж у 2008 році (12653).

Зменшення кількості позовних заяв, що надійшли до суду у 2009 році проти аналогічного попереднього періоду пояснюється тим, що відповідно до Закону України від 25 грудня 2008 року N 808-VI (808-17) «Про внесення змін до статті 18 Кодексу адміністративного судочинства України щодо предметної підсудності адміністративних справ місцевим загальним судам як адміністративним судам», (набрав чинності 14.01.09), частину першу статті 18 Кодексу адміністративного судочинства України доповнено пунктом третім, згідно з яким усі адміністративні справи у спорах фізичних осіб із суб'єктами владних повноважень з приводу обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних виплат, соціальних виплат непрацездатним громадянам, виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням та інших соціальних виплат, доплат, соціальних послуг, допомоги, захисту, пільг віднесено до підсудності місцевих загальних судів як адміністративних судів. Дані справи становили значний відсоток від загальної кількості справ, які надходили до окружних адміністративних судів впродовж 2008 року.

За період з 01 січня 2009 року по 31 грудня 2009 року Вінницьким окружним адміністративним судом відкрито провадження по 4860 позовних заявах, що на 775 позовних заяв більше, ніж за аналогічний період у 2008 році (4085).

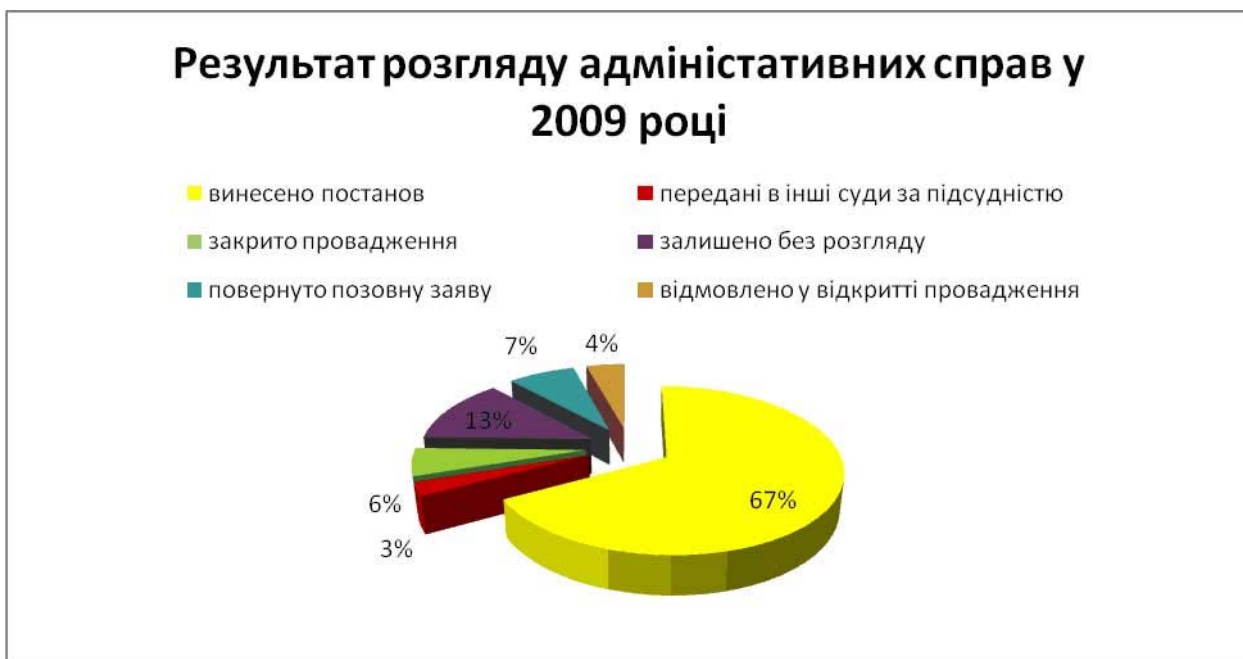
Із 6118 адміністративних справ та позовних заяв, що перебували на розгляді у Вінницькому окружному адміністративному суді за період 2009 року, розглянуто 5546 адміністративних справ та позовних заяв, що становить 90 % від їх загальної кількості. За аналогічний період 2008 року кількість розглянутих адміністративних справ та позовних заяв становила

93% від їх загальної кількості. З огляду на вказане, динаміка розгляду справ у 2009 році в порівнянні з 2008 роком майже не змінилась.

Систематичний аналіз звернень до Вінницького окружного адміністративного суду протягом останніх років свідчить, що звернення до суду продовжують залишатися для значної кількості громадян важливим засобом вирішення проблем, захисту своїх прав та інтересів.

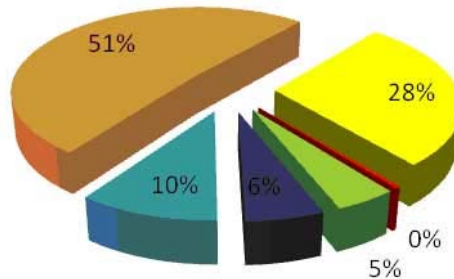
За період 2009 року залишок позовних заяв, щодо яких не вирішено питання про їх прийняття до провадження становить 40 одиниць, що на 7 позовних заяв менше ніж у 2008 році (47).

Із 5546 справ, які розглянуто у Вінницькому окружному адміністративному суді, по 3726 справах винесено постанови (в т.ч. 3133 справи із задоволенням позову); по 714 справах адміністративні позови залишені без розгляду; по 413 справах позовні заяви повернуто позивачу; по 306 справах закрито провадження; у 237 справах відмовлено у відкритті провадження; 150 справ передано в інші суди за підсудністю.

За аналогічний період 2008 року із 13978 справ, які розглянуто у Вінницькому окружному адміністративному суді, у 7165 позовних заявах відмовлено у відкритті провадження; по 3903 справам винесено постанови (в т.ч. 3150 справ із задоволенням позову); 1431 позовну заяву повернуто позивачу; по 793 справах адміністративні позови залишені без розгляду; по 637 справах закрито провадження; 49 справ передано в інші суди за підсудністю.

Результат розгляду адміністративних справ у 2008 році

Порівняльна таблиця, стосовно кількості справ які розглянуто Вінницьким окружним адміністративним судом

№	Результат розгляду	2008 рік	2009 рік
	Розглянуто справ (усього), в тому числі:	13978	5546
1	із прийняттям постанови (усього)	3903	3726
із них	із задоволенням позову	3150	3133
	з відмовою у задоволенні позову	753	593
2	З прийняттям ухвал (усього)	10075	1820
із них	Передано в інші суди	49	150
	Із закриттям провадження у справі	637	306
	Залишенням заяви без розгляду	793	714
	Повернуто позовну заяву	1431	413
	Відмовлено у відкритті провадження	7165	237

Кількість розглянутих адміністративних справ за категоріями (основні категорії)

№	Категорії справ	2008 рік	2009 рік
1	Спори фізичних чи юридичних осіб суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його дій або бездіяльності, рішень (правових актів індивідуальної дії), (крім пов'язаних з виборчим процесом або процесом референдуму), (усього)	2272	1568
2	Міністерства юстиції України	107	158
3	Державної виконавчої служби	97	156
4	Міністерства оборони України	46	27

5	Державної податкової адміністрації України (усього)	224	534
6	податку на прибуток	9	32
7	інших загальнодержавних та місцевих податків і зборів	18	6
8	списанням податкових платежів	3	2
9	податку на додану вартість	19	62
10	бюджетного відшкодування з податку на додану вартість	12	19
11	Розрахункових операцій за товари (послуги)	Графа відсутня	263
12	Органів місцевого самоврядування, його посадової або службової особи	19	30
13	Інших суб'єктів владних повноважень	146	160
14	Спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби, (усього)	93	145
15	про поновлення на роботі	17	32
16	щодо призначення та перерахунку виплат, (усього)	69	92
17	Спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері управління	6	3
18	Спори між суб'єктами владних повноважень, які виникають з приводу укладання, виконання, зміни та розірвання	2	2
19	Спори за зверненнями суб'єкта владних повноважень, у тому числі їх органів на місцях, (усього)	3003	3168
20	Державної податкової адміністрації України (усього)	302	1002
21	щодо стягнення податкового боргу	Графа відсутня	447
22	щодо припинення державної реєстрації юридичної особи або суб'єкта підприємницької діяльності (фізичної особи)	67	373
23	щодо стягнення штрафних (фінансових) санкцій, не пов'язаних з оподаткуванням	Графа відсутня	154
24	Спори щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму	1	1
25	Інші категорії спору	5	10

Слід зауважити, що незважаючи на значне зменшення надходження позовних заяв до суду, що є позитивною тенденцією, збільшується кількість складних категорій справ.

Так, прикладом у даному випадку є збільшення спорів за зверненнями фізичних та юридичних осіб до органів Державної податкової служби, до Державної виконавчої служби Міністерства юстиції, тощо. У свою чергу такі справи потребують збільшення часу для їх детального вивчення, аналізу законодавства, для правильного та об'єктивного ухвалення остаточного рішення.

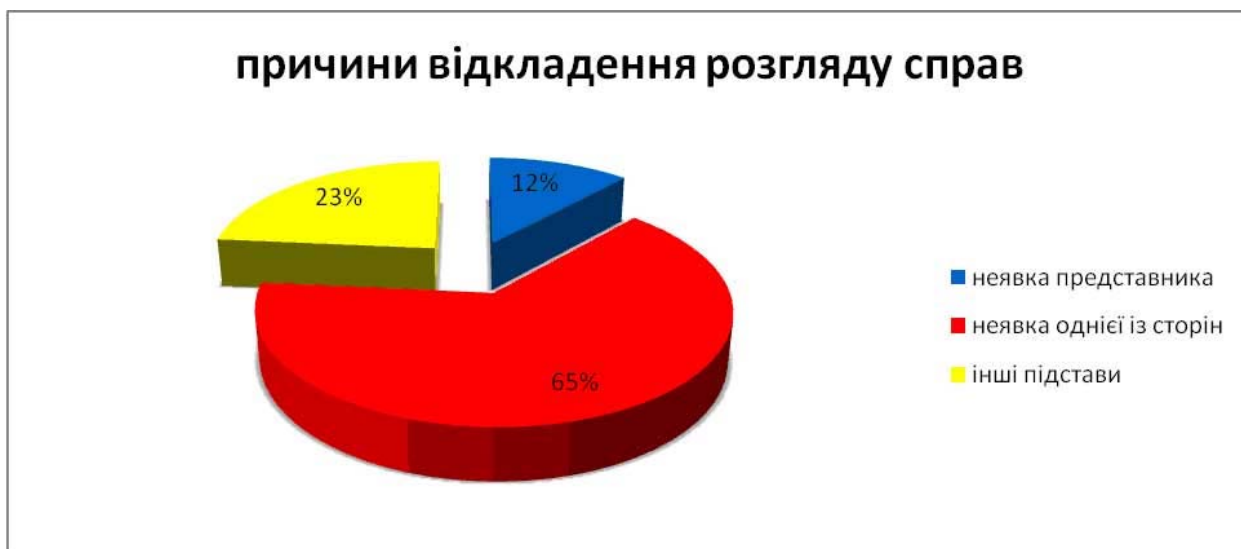
Кількість справ, які розглянуто Вінницьким окружним адміністративним судом впродовж 2009 року понад строки встановлені Кодексом адміністративного судочинства України, становить 92 справи. Залишок нерозглянутих справ на кінець звітної періоду (в тому числі із врахуванням

191 справи, провадження у яких зупинено) складає 572 одиниці, із них 9 справ не розглянуто в строк понад 2 місяці.

Слід зауважити, що у 2009 році ситуація із залишком нерозглянутих справ на кінець звітного періоду майже не відрізняється від показників аналогічного періоду 2008 року (598).

Справи, у яких провадження не закінчено і розгляд яких на кінець звітного періоду відкладено, нараховують 17 одиниць, проти 428 таких справ у 2008 році, що відповідно на 411 справ менше. Серед причин відкладення розгляду справ, залишається неявка представників, вона складає 12 % (2 справи) від загальної кількості відкладених справ. Також серед причин відкладення розгляду справ, слід зазначити такі як: неявка однієї із сторін – 11 справ, та з інших підстав – 4 справи.

Цей факт свідчить про якість повідомлення сторін та їх представників про судовий розгляд справи, та зацікавленість самих сторін в їх як найшвидшому вирішенні.

Разом з тим, значно зросла кількість надходження до Вінницького окружного адміністративного суду заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами. Протягом 2009 року надійшло 48 заяв проти 10, що надійшли в 2008 році. Шість заяв за нововиявленими обставинами були повернуті заявникам, по 42 заявам було відкрито провадження, 40 заяв за нововиявленими обставинами були розглянуті (в т.ч. 2 задоволено, 33 залишено без задоволення, у 5 заявах закрито провадження), 2 заяви на кінець звітного періоду, за якими відкрито провадження за нововиявленими обставинами залишились не розглянутими. Варто підкреслити, що в усіх заявах за нововиявленими обставинами, підставами перегляду рішень в 2009 році були істотні для справи обставини, що не були і не могли бути відомі заявникові.

Кількість клопотань, подань, заяв у порядку виконання судових рішень, які перебували на розгляді у Вінницькому окружному адміністративному суді становить 95 одиниць (в т.ч. 2 одиниці перебувало в залишку на початок звітнього періоду), 84 з них були розглянуті, в т.ч. 37 задоволено.

За період з 01 січня 2009 року по 31 грудня 2009 року за поданими позовними заявами до Вінницького окружного адміністративного суду добровільно сплачено судовий збір в сумі 7103 гривні, що на 2983 гривні більше, ніж за аналогічний період 2008 року (4120 гривень). Сума судового збору, що за судовим рішенням підлягає поверненню становить 4806 гривень, 19340 гривень судового збору згідно рішень Вінницького окружного адміністративного суду підлягають стягненню з фізичних та юридичних осіб, що на 3330 гривень менше ніж за період 2008 року (22670 гривень).

Також за період з 01.01.2009 року по 31.12.2009 року проголошено 10 ухвал про застосування заходів процесуального примусу, зокрема: 6 попереджень, 1 видалення із зали судового засідання, 3 у вигляді приводу свідка. Постановлено 3 судові рішення, згідно з якими суд зобов'язав суб'єкта владних повноважень, не на користь якого воно ухвалене, подати звіт про виконання судового рішення. На протязі 2009 року постановлено 53 окремі ухвали, в т.ч.: 21 ухвала про розгляд питання щодо притягнення до відповідальності осіб, рішення чи дії яких визнаються протиправними, 4 – за наслідками розгляду звіту про виконання судового рішення суб'єктом владних повноважень або у разі його ненадходження, 28 – щодо вжиття заходів з приводу усунення причин та умов, що сприяли порушенню закону. Постановлено 25 ухвал про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову та 5 ухвал про скасування заходів забезпечення позову.

Слід відмітити, що впродовж 2009 року у Вінницькому окружному адміністративному суді активно триває запровадження нових форм роботи, щодо покращення стану здійснення та якості правосуддя. Так, зокрема:

- у березні 2009 року Вінницький окружний адміністративний суд презентував свій власний сайт – перший в Україні власний веб-ресурс окружного суду;

- протягом 2009 року проведено два засідання науково - консультативної ради при Вінницькому окружному адміністративному суді;

- у приміщенні Вінницького окружного адміністративного суду проведено скайп-конференцію суддів ВОАС із суддями зі Сполучених Штатів Америки з приводу покращення ефективності діяльності суду та обміну досвідом;

- керівництвом Вінницького окружного адміністративного суду та експертами Ради Європи підписано Угоду про співробітництво. Даною Угодою, метою якої є реалізація заходів Спільної програми Європейської Комісії і Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України», передбачено запровадження пілотного проекту з медіації при вирішенні адміністративних спорів;

- діяльність Вінницького окружного адміністративного суду активно висвітлюється як в вітчизняних так і в зарубіжних засобах масової

інформації, зокрема в таких друкованих виданнях, як: ABA International Committee, State Bar of Texas, Willamette School of Law;

- у приміщенні Вінницького окружного адміністративного суду успішно функціонує електронна система «інформаційний кіоск», за допомогою якого сторони по справі можуть дізнатися про стан розгляду справи або про прийняте у справі рішення;

- триває робота щодо реструктуризації відділів Вінницького окружного адміністративного суду з метою підвищення ефективності діяльності суду в цілому;

- проводиться систематичне узагальнення найбільш проблемних питань, яке в подальшому слугує для однакового та об'єктивного застосування норм чинного законодавства;

- розробляються та вдосконалюються типові зразки процесуальних документів (постанов, ухвал), що найчастіше використовуються у роботі суду;

- проводяться щотижневі навчання та семінари з апаратом суду стосовно обговорення проблемних питань в роботі суду, покращення вмій і навичок з питань діловодства суду, в т.ч. обліку та статистики справ і матеріалів;

- проводиться постійний аналіз причин скасування рішень суду, та аналіз строків розгляду справ, направлення справ до суду апеляційної інстанції;

- у 2009 році Вінницьким окружним адміністративним судом розроблено проект змін до Кодексу адміністративного судочинства України, щодо виконання судових рішень, який успішно зареєстрований суб'єктом законодавчої ініціативи до розгляду у Верховній Раді України;

- Вінницьким окружним адміністративним судом запроваджена практика проведення круглих столів з органами державної влади, зокрема, в грудні 2009 року було проведено круглий стіл з Державною виконавчою службою Головного управління юстиції у Вінницькій області, щодо обговорення проблем виконання судових рішень;

- у Вінницькому окружному адміністративному суді вперше в Україні, було введено в дію «електронний документообіг», завдяки якому створюється електронна адміністративна справа, яка включає в себе не тільки процесуальні документи, а й всі інші документи, що містяться в ній, починаючи з позовної заяви та доданих до неї документів. Окрім того програма автоматично призначає суддю по справі, що унеможливорює упереджений розподіл справ між суддями;

- розпочато експеримент, згідно якого органи державної влади, що є позивачами по справі, отримують судові виклики електронною поштою, що значно здешевлює витрати суду на повідомлення сторін;

- крім того, розпочато експеримент щодо інформування громадян за допомогою sms-повідомлень, де використовуються можливості безкоштовних Інтернет-ресурсів.

Підсумовуючи дане аналітичне дослідження стану здійснення судочинства Вінницьким окружним адміністративним судом у 2009 році, необхідно відмітити, що організація роботи суду має тенденцію до постійного вдосконалення.

Стабільно високими залишаються показники розгляду позовних заяв, що становлять 90 % від загальної кількості позовних заяв, що перебували на розгляді протягом року.

Також у 2009 році у порівнянні з 2008 роком, зменшилась кількість позовних заяв, відносно яких не вирішено питання щодо прийняття до провадження.

Зменшилась кількість надходження позовних заяв у порівнянні з 2008 роком, але збільшилась та значно ускладнилась кількість окремих категорій справ.

Водночас, для покращення якості та ефективності функціонування судочинства, Вінницький окружний адміністративний суд пропонує наступне: особливий порядок фінансування діяльності судової гілки влади України з метою забезпечення гарантій її незалежності при здійсненні судочинства; узгодження Цивільного, Господарського і Адміністративного процесуальних кодексів щодо розмежування компетенції судів загальної юрисдикції і спеціалізованих судів; посилення відповідальності боржника за невиконання судового рішення; впровадження та розвиток альтернативних способів вирішення спорів, в т.ч. медіації; удосконалення системи виконання судових рішень тощо.